

Usnesení Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 30.11.1979, sp. zn. 7 Co 297/79, ECLI:CZ:NS:1979:7.CO.297.1979.1

Číslo: 34/1980

Právní věta: Zvýšení důchodu pro bezmocnost o částky uvedené v ustanovení § 47 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. závisí na stupni bezmocnosti důchodce jednotlivé stupně bezmocnosti, uvedené v ustanovení § 29 vyhlášky č. 128/1975 Sb., nejsou samostatnými nároky na dávku, jak vyplývá z ustanovení § 8 písm. c) zákona č. 121/1975 Sb. Změna stupně bezmocnosti důchodce je změnou skutečnosti rozhodné pro výši uvedené dávky a je důvodem k jejímu zvýšení nebo snížení. Zvýšení této dávky se provede podle zásad uvedených v ustanovení § 62 odst. 1, věta první a třetí, zákona č. 121/1975 Sb. použití ustanovení § 71 odst. 2 tohoto zákona by přicházelo v úvahu jen tehdy, kdyby zvýšení důchodu pro bezmocnost nebylo dosud přiznáno.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 30.11.1979

Spisová značka: 7 Co 297/79

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důchod, Změna poměrů

Předpisy: 121/1975 Sb. § 8 písm. c)

§ 47 odst. 1

§ 62 odst. 1

§ 71 odst. 2 128/1975 Sb. § 29

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34/1980 sb. rozh.

Zvýšení důchodu pro bezmocnost o částky uvedené v ustanovení § 47 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. závisí na stupni bezmocnosti důchodce; jednotlivé stupně bezmocnosti, uvedené v ustanovení § 29 vyhlášky č. 128/1975 Sb., nejsou samostatnými nároky na dávku, jak vyplývá z ustanovení § 8 písm. c) zákona č. 121/1975 Sb.

Změna stupně bezmocnosti důchodce je změnou skutečnosti rozhodné pro výši uvedené dávky a je důvodem k jejímu zvýšení nebo snížení. Zvýšení této dávky se provede podle zásad uvedených v ustanovení § 62 odst. 1, věta první a třetí, zákona č. 121/1975 Sb.; použití ustanovení § 71 odst. 2 tohoto zákona by přicházelo v úvahu jen tehdy, kdyby zvýšení důchodu pro bezmocnost nebylo dosud

přiznáno.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSSR z 30. 11. 1979, [7 Co 297/79](#))

Úřad důchodového zabezpečení v Praze přiznal svým rozhodnutím navrhovatelce od 18. 5. 1978 zvýšení starobního důchodu pro převážnou bezmocnost ve výši 300,- Kčs měsíčně.

Navrhovatelka v opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí namítala, že jí přísluší zvýšení důchodu pro úplnou bezmocnost.

Městský soud v Praze opravnému prostředku podanému navrhovatelkou nevyhověl a přezkoumávané rozhodnutí potvrdil. Vycházel přitom z posudku příslušné posudkové komise sociálního zabezpečení, podle něhož se zdravotní stav navrhovatelky zhoršil, zejména zvýšením parkinsonského třesu, do té míry, že potřebuje dlouhodobě pravidelnou pomoc při hlavních životních úkonech a jejich zdravotní stav zakládá podle ustanovení § 47 zákona č. 121/1975 Sb. a § 29 vyhlášky č. 128/1975 Sb. převážnou bezmocnost. Posudek uvedené komise shledal úplný a přesvědčivý a učinil jej proto podkladem svého rozhodnutí.

Navrhovatelka v dovolání požadovala opětovně přezkoumání svého zdravotního stavu, protože je přesvědčena, tento stav odpovídá nikoli převážné, nýbrž úplné bezmocnosti.

Nejvyšší soud ČSR změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že uvedené rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení zrušil.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 47 odst. 1 zákona č. 121/1975 Sb. se zvyšuje důchod pro bezmocnost, jestliže je důchodce trvale tak bezmocný, že potřebuje ošetření a obsluhu jinou osobou. Důchod se zvyšuje o 200,- 300,- nebo 400,- Kčs podle stupňů bezmocnosti, které jsou uvedeny v ustanovení § 29 vyhlášky č. 128/1975 Sb. Částečně bezmocným je ten, kdo potřebuje dlouhodobě pomoc jiné osoby při některých nezbytných životních úkonech (např. při mytí, česání, oblékání); převážně bezmocným je ten, kdo potřebuje dlouhodobě pravidelnou pomoc jiné osoby při hlavních životních úkonech (např. při chůzi, při výkonu fyziologické potřeby); úplně bezmocným je ten, kdo potřebuje dlouhodobě trvalé ošetřování a pomoc jiné osoby při všech životních úkonech.

Protože jde o nárok na dávku podmíněný nepříznivým zdravotním stavem, je třeba odborných lékařských znalostí k posouzení toho, zda je důchodce omezen či vůbec vyloučen ze samotného zvládnutí životních úkonů. V projednávané věci byl zdravotní stav navrhovatelky přezkoumán a posouzen příslušnou posudkovou komisí sociálního zabezpečení, která je ze zákona (§ 11 odst. 2 zákona č. 129/1975 Sb.) povolána k tomu, aby podávala posudky v soudním řízení, v němž je předmětem nárok na takto podmíněnou dávku. Odvolací soud je rovněž toho názoru, že zdravotní stav navrhovatelky zakládá převážnou a nikoliv úplnou bezmocnost. I když uvedená komise ve svém posudku výslovně nevyjádřila, při jakých životních úkonech navrhovatelka potřebuje dlouhodobě pravidelnou pomoc a které z těchto úkonů samostatně zvládne, vyplývá z obsahu připojeného posudkového spisu a v něm založených lékařských nálezů i z obsahu protokolu o jednání posudkové komise, že navrhovatelka sice potřebuje pomoc při řadě životních úkonů, zejména v osobní hygieně, při oblékání a vstávání z lůžka, že však není ve smyslu ustanovení § 29 odst. 3 vyhlášky č. 128/1975 Sb. úplně bezmocná. O tom svědčí sama skutečnost, že navrhovatelka je s to se s pomocí alespoň po bytě pohybovat a přecházet, zatímco stav úplné bezmocnosti vyžaduje dlouhodobě trvalé ošetřování a pomoc třetí osoby při všech životních úkonech, tedy v podstatě předpokládá, že důchodce je upoután na lůžko a tak vyloučen ze samostatného zvládnutí všech životních úkonů.

Přezkoumávané rozhodnutí však není v souladu se zákonem potud, že jím bylo navrhovatelce

přiznáno zvýšení důchodu pro převážnou bezmocnost až do 18. 5. 1978, ačkoliv podle posudku se navrhovatelka stala převážně bezmocnou již v lednu 1978. Předtím pobírala od 22. 6. 1977 zvýšení pro částečnou bezmocnost.

Úřad důchodového zabezpečení vycházel zřejmě z ustanovení § 71 odst. 2 zákona č. 121/1975 Sb., podle něhož jednotlivé splátky dávky náleží nadále za dobu jednoho roku přede dnem uplatnění nároku na dávku. Nelze však přehlížet, zejména se zřetelem k ustanovení § 8 zákona č. 121/1975 Sb., které vymezuje jednotlivé druhy dávek důchodového zabezpečení, a se zřetelem k ustanovení § 47 téhož zákona, že tato ustanovení upravují uvedená zvýšení důchodu pro bezmocnost jako dávku jedinou, jejíž výše závisí na stupni zjištěné bezmocnosti, a nikoliv jako samostatné dávky podle stupňů bezmocnosti.

Bylo-li tedy zvýšení pro bezmocnost již přiznáno, jak je tomu v projednávané věci, pak je třeba ve změně stupně bezmocnosti spatřovat jen změnu skutečnosti rozhodných pro výši dávky, jak to má na zřeteli ustanovení § 62 odst. 1, věta první a třetí, zákona č. 121/1975 Sb., a provést její změnu podle zásad upravených ve větě třetí téhož zákonného ustanovení. Ustanovení § 71 odst. 2 citovaného zákona by přicházelo v úvahu jen v případě, že by navrhovatelce dosud tato dávka přiznána nebyla; o takový případ v řešené věci nejde.

Z těchto důvodů odvolací soud napadené usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil a přezkoumávané rozhodnutí podle ustanovení § 249 odst. 1 téhož zákona zrušil.